

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Turizm sektörü, dünyada en hızlı gelişen ve büyüyen sektörlerin başında yer almaktadır. Turizm hareketleri Dünya'da hızla gelişme gösterirken, Türkiye de gerek ekonomik politikalar kapsamında ve gerekse mikro bazda sektörde çok hızlı bir büyüme göstermiştir.

Yabancı sermayeyi ülkeye çekmesi ve ödemeler dengesine olumlu katkısı bulunan sektörün bu önemi nedeniyle; turistik amaçlı yatırımlardaki artışı, milli gelir içinde turizmin payının yükselişini, turizmin hizmet sektöründe öncelikli istihdam alanı haline dönüşmesini daha iyi sağlamak amacıyla yapılması gerekenlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca "Meclis Araştırması" açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Sadık BAIYAK
Sadık BAIYAK
Antalya Milletvekili

Menderes Mehmet Türel
Menderes Mehmet Türel
Antalya Milletvekili

Oya Eronat
① Diyarbakır MV

Ali Aksoy
Ali Aksoy
Rize M.
Mehmet Aksoy
Mehmet Aksoy
S. ÜRFA M.

Tilay Seiamoğlu
Tilay Seiamoğlu
Antalya MV
Mehmet Dönmez
Mehmet Dönmez
Antalya MV

Avni Erşenlik
Avni Erşenlik
Antalya Milletvekili

Dr. Mehmet Kaya
Dr. Mehmet Kaya
Antalya MV

Prof. Dr. Şahin Bolay
Prof. Dr. Şahin Bolay
Antalya Milletvekili

Özcan Uluhan
Özcan Uluhan
Zeytinlik MV

Mahmut Kaya
Mahmut Kaya
Sarıyer MV

Kemallettin Ayhan
Cumhuriyet M.V.
Kumuluş

Yahya Akar
Sarıyer M.V.
A

Yusuf Başer
Yorğat M.V.

Zatmetralmen Keten
Ağrı M.V.
A

Ali Rıza Alabayan
Aksaray M.V.
A

~~Muharrem~~
Orhan Karayay
Hodaz M.V.

Mehmet Damer
G. Balıkesir
A

Zülfü Derya
Bilecik M.V.

Mehmet Ersoy
Sivas M.V.

Mehmet S. Hamzaoğlu
Diyarbakır M.V.
A

Prof. Dr. Eminullah İşler
Ankara M.V.

İsmail S. Çet
İstanbul

Zeyid Aslan
Tokat M.V.
A

GEREKÇE

Bilindiği gibi, turizm sektörü 2008–2009 küresel krizine rağmen büyümeye devam etmiş, 2010 yılında dünyada turist girişleri %6,6 artarak 940 milyon kişiye, sektörün yarattığı gelir ise 919 milyar dolara yükselmiştir. 2011 yılında da küresel turizmin %4 – 5 oranında büyümekte olduğu tespit edilmektedir.

Turizmin yüksek büyüme potansiyeli, milli gelir ve istihdam içerisindeki önemli yeri, insan ilişkileri nedeniyle ekonomik ve siyasi işbirliği için fırsat yaratması bütün devletleri turizm sektörünü giderek daha fazla teşvik etmeye yöneltmiştir.

Türkiye 1980’lerde kıyı planlamaları ve yatırım teşvikleriyle başlattığı turizm hamlesi ile bugün 900 bini aşkın Bakanlık belgeli, 400 binden fazla belediye belgeli yatak kapasitesine sahip olmuştur. Sektör doğrudan ve dolaylı 1,5 milyon kişilik istihdamı ile işsizlik sorununun azalmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Yoğun tanıtım gayretleri, uluslararası ilişkilerin düzelmesi, ulaşım imkânlarının gelişmesi gibi diğer faktörlerin de sayesinde Türkiye turizmde önemli bir başarıya imza atarak 2010 yılında 27 milyon turistle dünya yedincisi, 20,8 milyar dolar turizm geliriyle dünya onuncusu olmuştur.

Ancak, bu önemli başarıya rağmen sektörün potansiyelini tam olarak değerlendirebildiğimiz halen söylenemez. Sektörün kapasitenin yarısı Akdeniz (temel olarak Antalya), %23’ü Ege, %16’sı Marmara’da bulunurken, Orta Anadolu, Karadeniz, Doğu ve Güney Doğu Anadolu gibi bölgelerin payı %10’da kalmaktadır. Ayrıca Akdeniz ve Ege bölgelerinde de iller arasında önemli yatırım dengesizliği bulunmaktadır.

Diğer taraftan yaklaşık 3500 bakanlık belgeli tesisler içerisinde kamping sayısı 8, oberj sayısı 1, butik otel sayısı 76, dağ evi sayısı 3, çiftlik evi sayısı 4, yayla evi sayısı 1’dir. Dolayısıyla yatırımlar çoğunlukla kitle turizmini hedef almış, turizmde ürün çeşitlendirmesi yetersiz kalmıştır.

Deniz turizminde aşırı yoğunlaşma Akdeniz ve Ege bölgelerinde yılın yarısının boş kapasiteyle geçmesine, mevsimlik işsizliğe ve ciddi bir potansiyel gelir kaybına neden olmaktadır.

Dolayısıyla hem bölgesel hem de tür olarak turizm kapasitemiz dengesiz bir gelişme göstermektedir.

Aynı şekilde yedi bini aşkın belediye belgeli tesis de altyapı, standart ve çeşitlendirme açısından problemlidir.

Turizm sektörünün gelecekte nasıl bir kapasite kazanacağını gösteren yatırım teşvik belgelerine bakıldığında yatırımların yine başta Antalya olmak üzere genel olarak geçmişteki trend yönünde geliştiği görülmektedir.

Oysa gerek turizmin hızla Anadolu'nun tümüne yayılması, henüz turizme kazandırılmamış zenginliklerin değerlendirilmesine yönelmesi, gerekse kültür turizmi, dini turizm, dağ turizmi gibi alternatif alanlarda gelişmesini hızlandırmak için yeni bölgesel planlamaların ve daha farklı teşvik politikalarının ele alınmasında fayda mülahaza ediyoruz.

Bu açıdan turizmin ülkemizin her ili ve ilçesi, hatta köyü için önemli olduğuna, Meclisimizin bu konuda önemli bir gelişme başlatabileceğine, Meclisimizin öncülüğüyle özel sektörün altyapı eksikliği nedeniyle girmediği bölgeler için kamu-özel sektör işbirliği modellerinin hayata geçirilebileceğine, bireysel turizme dönük butik otelciliğin istihdam desteği ile birlikte geliştirilebileceğine, böylece turizmin Anadolu'ya yayılması ile birlikte kırsal kesimde de geçerli bir ekonomik faaliyet haline geleceğine ve işsizliğin yanında kente göçün de azalmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bu çerçevede, konunun resmi ve özel muhatapları ile istişare etmek, potansiyeli yüksek yerler için farklı gelişme modelleri önermek, mevcut teşvik politikalarının nasıl iyileştirilebileceğini incelemek ve Yüce Meclisimize ve Bakanlığımıza bir öneriler seti hazırlamak üzere bu araştırma önergesini vermiş bulunuyoruz.